

TÜRKİYE VE AB'DE AKARYAKIT FİYATLARI VE VERGİLER

Ülker Aydın
DEK-TMK
Yönetim Kurulu Sayman Üyesi

Türkiye'nin ekonomik kalkınmasında temel girdiler arasında yer alan enerji kaynakları içerisinde petrol, günümüzde yerini ve önemini korumakta ve gelecekte de bunu sürdüreceği beklenmektedir. Üretimden tüketime kadar pek çok sektörde kullanılan petrol ve ürünleri, ülke enerji ihtiyacının çok önemli bir kısmını karşılamaktadır.

Türkiye'de petrol ve petrol ürün fiyatlarının oluşumunda ve artışında, dünya fiyatları ve döviz kurlarının yanısıra, akaryakıt ürünlerinin rafineri çıkış fiyatları üzerinden alınan Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) ve Katma Değer Vergisi(KDV) önem taşımaktadır.

Türkiye'de günümüzde kurşunsuz benzin pompa satış fiyatlarının % 66-68 kadarı ÖTV ve KDV olarak devlete kalırken, yaklaşık % 24'ü rafineri fiyatı olmakta ve % 10,5'u dağıtım payı olarak bayilere ve ana dağıtım şirketlerine kalmaktadır. Motorinde ise vergi yükü %56, rafineri fiyatı % 33 ve % 11'i de dağıtım payı olarak bayilere ve ana dağıtım şirketlerine kalmaktadır. Vergi miktarı dünya fiyatlarındaki gelişmelere göre, Bakanlar Kurulu tarafından genellikle revize edilmekte olup, söz konusu dağılımdaki oranlar sabit kalmamaktadır.

Yapılan araştırmaya göre, Türkiye'de akaryakıt fiyatlarının AB ülkelerine kıyasla oldukça yüksek olduğu dikkati çekmektedir.

Türkiye'de enerji piyasalarının serbestleşme sürecinde **Türkiye'de akaryakıt fiyatları mevzuatına bakacak olursak;**

- 23.2.1998 tarih ve 98/10745 sayılı kararname ile petrol ürünlerinin fiyatlarının tespiti; dünya petrol ürünleri fiyatları ve dolar kurunda meydana gelen değişimlere bağlı olarak rafineriler ve dağıtım şirketleri tarafından serbest piyasa şartlarında belirlenmek üzere otomatik bağlanmıştır (Otomatik Fiyat Sistemi).
- 20 Aralık 2003'te yürürlüğe giren 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu gereğince 1 Ocak 2005 yılından itibaren yeni bir düzenlemeye gidilerek, serbest piyasa modeline geçilmiştir. Piyasanın denetim ve gözetimi de Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'ndan alınarak Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'na verilmiştir.

Serbest Piyasa Modeline göre; petrol sektöründeki akaryakıt dağıtım şirketleri, farklı fiyat politikalarına göre depo satış fiyatını belirlemekte, bayiler ise dağıtım şirketleri tarafından kendilerine tavsiye edilen tavan pompa satış fiyatlarını uygulamakta veya buldukları bölgenin rekabet koşullarına göre kendi pompa satış fiyatlarını uygulamakta serbesttirler.

Rafineri Satış Fiyatı Tespiti

Petrol ve petrol ürünleri alım satımında fiyatlar; Petrol Piyasası Yasası'na göre, en yakın

dünya serbest piyasa koşullarına göre oluşmaktadır.

Petrol ürünlerinde Gümrüksüz Rafineri Fiyatı; Akdeniz - İtalyan piyasasında yayınlanan CIF Akdeniz ürün fiyatları olup, Türkiye’de de bu piyasa izlenerek, son fiyat değişiminden itibaren, günlük CIF Akdeniz ürün fiyatları ve dolar kuru dikkate alınarak, yürürlükteki satış fiyatlarından anlamlı bir şekilde yukarı, ya da aşağı yönde farklılık gösterdiğinde, yani, belli bir fiyat değişim farkında fiyat ayarlamaları yapılmaktadır. Böylece, TÜPRAŞ kendi gümrüksüz rafineri çıkış fiyatını belirlemektedir.

Petrol ürünlerinin satışında gümrüksüz rafineri fiyatının üzerine ÖTV ve EPDK payı eklenerek rafineri satış fiyatı bulunmaktadır. ÖTV sabit olarak uygulanmakta olup, ürüne göre değişim göstermekte ve Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenmektedir.

Gümrüksüz rafineri fiyatı + ÖTV + EPDK payı = Rafineri Satış Fiyatı (KDV hariç)

EPDK Payı Tespiti

5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununun 27. Maddesinin C Bendinde EPDK katılma payı yer almaktadır.

(a) alt bendindeki katılma payının mükellefi; rafinaj, işleme, dağıtıcı, iletim, taşıma, ihrakiye, depolama, bayi ve madeni yağ üretim lisansı sahibi gerçek ve tüzel kişilerdir. Müşterek lisans sahipleri katılma payını toplam net satışları üzerinden öder. Katılma payı, lisans sahiplerince yıllık gelir tablolarında yer alan net satışlar tutarının binde biri oranını ve iki milyon ABD Dolarını aşmayacak şekilde Kurulca belirlenir. Yıl içinde uygulanacak katılma payı oranı bir önceki yılın Aralık ayı içinde açıklanır.

14.10. 2008 tarihli ve 27024 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan PETROL PİYASASI FİYATLANDIRMA SİSTEMİ YÖNETMELİĞİ çerçevesinde;

31/12/2009 tarihli ve 27449 sayılı Mükerrer Resmi Gazetede yayımlanan 24.12 2009 tarih ve 2371 no’lu Kurul Kararına göre; 2010 yılı için uygulanacak katılma payı belirlenmiştir.

KURUL KARARI KARAR NO: 2371 KARAR TARİHİ: 24/12/2009x

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu’nun 24/12/2009 tarihli toplantısında; Petrol Piyasasında faaliyet gösterecek lisans sahibi gerçek ve tüzel kişilerin ödemekle yükümlü oldukları 2010 yılı için uygulanacak katılma payına ilişkin aşağıdaki Karar alınmıştır:

Madde 1- 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 10 uncu maddesinin 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununun 27 inci maddesi ile değişik (C) bendinin (a) alt bendi uyarınca;

- a) Petrol piyasasında faaliyet gösteren rafinerici, işleme, dağıtıcı, iletim, ihrakiye teslimi, madeni yağ ve depolama lisansı sahibi tüzel kişilerin ödemekle yükümlü oldukları 2010 yılı katılma payına ilişkin oran, yıllık gelir tablolarında yer alan lisans kapsamında yürütülen piyasa faaliyetlerine ilişkin net satışlar tutarının %0,1 (bindebir),
- b) Taşıma ve bayilik lisans sahibi gerçek ve tüzel kişilerin ödemekle yükümlü oldukları 2010 yılı katılma payına ilişkin oran ise alt başlıklar dahil 0 (sıfır),

olarak belirlenmiştir.

- c) Kurum tarafından, katılma payı mükellefinden tahsil edilecek tutar, 31/12/2010 tarihli Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kuruna göre, 2.000.000 (ikimilyon) ABD Dolarını aşmayacak şekilde hesaplanır.

Madde 2- Bu Karar 01/01/2010 tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3- Bu Kararı Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu Başkanı yürütür.

EPDK'nın Resmi Gazete'de yayımlanan Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliğine göre, gümrüksüz rafineri fiyatı üzerinden alınan EPDK (Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu) gelir payıdır. Beyaz ürünler için bu pay 2010 yılı için yaklaşık 1,74 TL/M3 ve siyah ürünler için 1,84TL/Ton'dur.

Depo Satış Fiyatı

Temin fiyatı üzerine dağıtım şirketi marjı ve ürün servis ücreti eklenerek dağıtım şirketinin tüm depolar için satış fiyatları belirlenmektedir. Bu marj, dağıtım şirketleri tarafından ürün maliyetleri, yapılan yeni istasyon yatırımları, mevcut istasyonların yenilenmesi, pazarlama ve çeşitli faaliyetler için ayrılan paydır.

Pompa Satış Fiyatı

Dağıtım şirketi tarafından, depo satış fiyatı üzerine bayinin çeşitli masrafları ve bulunduğu bölgenin nakliye ücretlerinin de eklenmesiyle, tavsiye edilen pompa satış fiyatı oluşturulur ve bayilere bildirilir.

Bayi, tavsiye edilen pompa fiyatını uygulamakta veya bulunduğu bölgenin rekabet koşullarına göre pompa satış fiyatını belirlemekte serbesttir.

2010 yılı Akaryakıt Fiyatları İncelemesi

Global ekonomik krizin etkilerinin hissedilmeye başlandığı 2008 yılı başında petrol fiyatları 140 \$/varil olmuş ve 2009 yılı içerisinde son derece dalgalı bir seyir izlemiştir. 2009 yılı yaz aylarında ise 150 \$'a ulaşan bir varil petrolün fiyatı, yılın son altı ayında zaman zaman 40 \$'ın altına düşmüştür. Petrol fiyatlarındaki değişimden Türkiye ve dünya piyasaları oldukça olumsuz etkilenmiştir.

Bir taraftan krizin satın alma gücünü azaltması ,diğer taraftan petrol fiyatlarındaki yükseliş sebebiyle Türkiye'de ve dünyada petrol ve petrol ürünleri talebinin azaldığı görülmüştür. 2009 yılı ortalama dated Brent hampetrol fiyatı 61,5 \$/varil olarak gerçekleşmiş olup, 2010 yılının ilk üç ayında dated Brent ortalama petrol fiyatının 77 \$/varil civarında gerçekleştiğini görmekteyiz.

Bu açıklamalar ışığında; başlangıçta yüksek fiyatlar nedeniyle talep şoku yaşayan piyasalar, petrol fiyatlarının düşmesiyle ise mevcut durumda durgunluk şoku yaşamaktadır.

Bunun yanında Türkiye'de ve dünyada "petrol fiyatlarının düşmesine karşın pompa fiyatlarının aynı oranda düşmemesi" tartışmalara neden olmaktadır. Ham petrol fiyatlarındaki değişimler akaryakıt pompa fiyatlarına aynı anda ve aynı oranda yansımamakta olup, dolaylı olarak ürün

rafineri çıkış fiyatını etkilediğini görmekteyiz.

Esas olarak, Türkiye'deki pompa fiyatlarını; ürünün rafineri çıkış fiyatı, dolaylı vergiler (ÖTV ve KDV), depolara taşıma maliyetleri, depolardan istasyonlara taşıma maliyetleri, döviz kuru, dağıtıcı ve bayi payları etkilemektedir.

Akaryakıt fiyatlarını etkileyen bir diğer etmen, döviz kurudur. Döviz kurlarındaki değişiklikler rafinerilerin girdi maliyeti olan ham petrol fiyatlarının TL üzerinden değerini etkilediği için akaryakıt pompa fiyatları üzerinde büyük etkiye sahiptir.

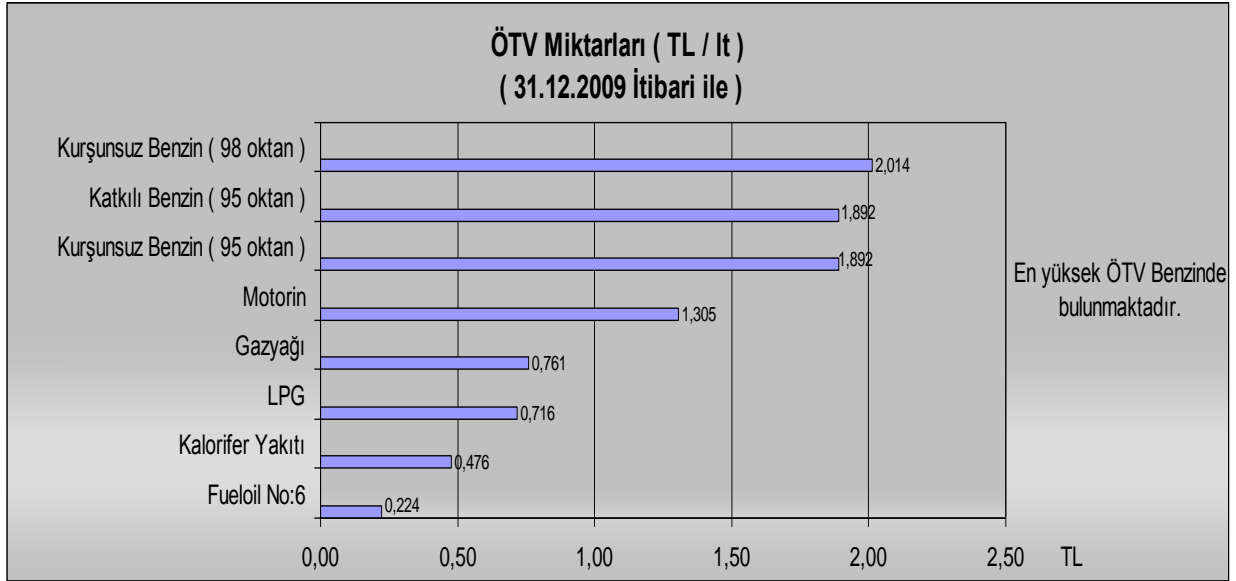
31.12.2009 tarih ve 27449 sayılı Resmi Gazetede Yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı'na göre eski ve yeni ÖTV miktarları ve değişim oranları Tablo-1'de verilmiştir. Değişimin ürünlere göre yaklaşık %6,5 ile %17,5 arasında olduğunu görmekteyiz.

Tablo-1: ÖTV Değişim Tablosu

ÜRÜNLER		Eski ÖTV	Yeni ÖTV (31 Aralık 2009)	Değişim (TL)	Değişim (%)
95 Oktan Kurşunsuz	TL/Lt	1,6915	1,8915	0,20	11,82
98 Oktan Kurşunsuz	TL/Lt	1,8915	2,0135	0,12	6,45
Katkılı Kurşunsuz 95 Oktan	TL/Lt	1,6915	1,8915	0,20	11,82
Kırsal Motorin	TL/Lt	1,0845	1,2345	0,15	13,83
Motorin (Düşük Kükürtlü)	TL/Lt	1,1545	1,3045	0,15	12,99
Gazyağı	TL/Lt	0,7605	0,7605	0,00	0,00
Fuel Oil No: 6	TL/Kg	0,2240	0,2240	0,00	0,00
Kalyak	TL/Kg	0,4760	0,4760	0,00	0,00
Otogaz LPG	TL/Lt	0,6149	0,7157	0,10	16,39
Diğer LPG	TL/Kg	1,0300	1,2100	0,18	17,48
Doğalgaz (ev+sanayi)	TL/m3	0,2300	0,2300	0,00	0,00
Doğalgaz (motorlu taşıtlar)	TL/m3	0,6964	0,6964	0,00	0,00

ÖTV miktarı; benzinde 2008 yılında 1,49 TL, 2009 yılında 1,69 TL ve şimdi (2010) ise 1,89 TL'dir. Ham petrol fiyatı ne olursa olsun, benzin rafineri çıkış fiyatının üzerine 2010 yılı için litre başına sabit 1,89'luk bir ÖTV konulmaktadır. Grafik-1'den de gördüğümüz gibi ülkemizde en yüksek ÖTV'nin benzinde olduğunu görmekteyiz.

Grafik 1: ÖTV Miktarları (TL / lt)

Genel olarak ülkemizdeki akaryakıt(motorin ve benzin) pompa fiyatlarının içerisinde dolaylı vergi payının % 56 – 68(Tablo-2) dolayında olduğunu söyleyebiliriz. Benzin(95 oktan) pompa fiyatındaki dolaylı vergilerin payının yüzde 66'ya ulaştığını görmekteyiz. Yani, ham petrol fiyatı belli bir oranda düşse bile, üzerine vergi bindiği için pompa fiyatında aynı oranda indirim olması mümkün olmamaktadır.

Tablo 2: Akaryakıt Fiyatlarında Vergi (Ocak 2010)

	ÖTV (TL)	KDV (TL)	Toplam Vergi (TL)	Pompa Fiyatı İçindeki Pay (%)
Kurşunsuz Benzin (95 oktan lt)	1,89	0,50	2,39	66
Kurşunsuz Benzin (98 oktan lt)	2,01	0,51	2,52	68
Katkılı Kurşunsuz Benzin (95 oktan lt)	1,89	0,50	2,39	66
Gazyağı	0,76	0,34	1,10	45
Motorin	1,30	0,42	1,72	56
Kalorifer Yakıtı	0,48	0,26	0,74	39
Fuel oil No:6	0,22	0,20	0,42	29
LPG	0,72	0,28	0,99	49

Tablo-3'e göre(21.01.2010 OPET pompa fiyatları); bir litre 95 oktan kurşunsuz benzin 3,65 liraya, motorin ise 3,06 liraya satılmaktadır.

Tablo 3: Benzin ve Motorin Rafineri Fiyatı, Vergiler ve Rafineri Çıkış Fiyatına Oranı(21.01.2010)

	Rafineri Çıkışı(TL)	Vergiler(TL)			Bayii Payı+ Dağ.karı+ Nak. (TL)	Pompa Fiyatı (TL)	Verg. Rafineri çık. Fiyatına oranı
		ÖTV	KDV	Toplam			
95 oktan Benzin	0.89	1.89	0.50	2.39	0.37	3.65	% 269
Motorin	1.02	1.30	0.42	1.72	0.31	3.06	% 169

Kaynak: OPET, 2010 yılı için dağ+kar+nakliye geçmiş yıl ortalamaları dikkate alınmış ve rafineri çıkış fiyatı hesaplanmıştır.

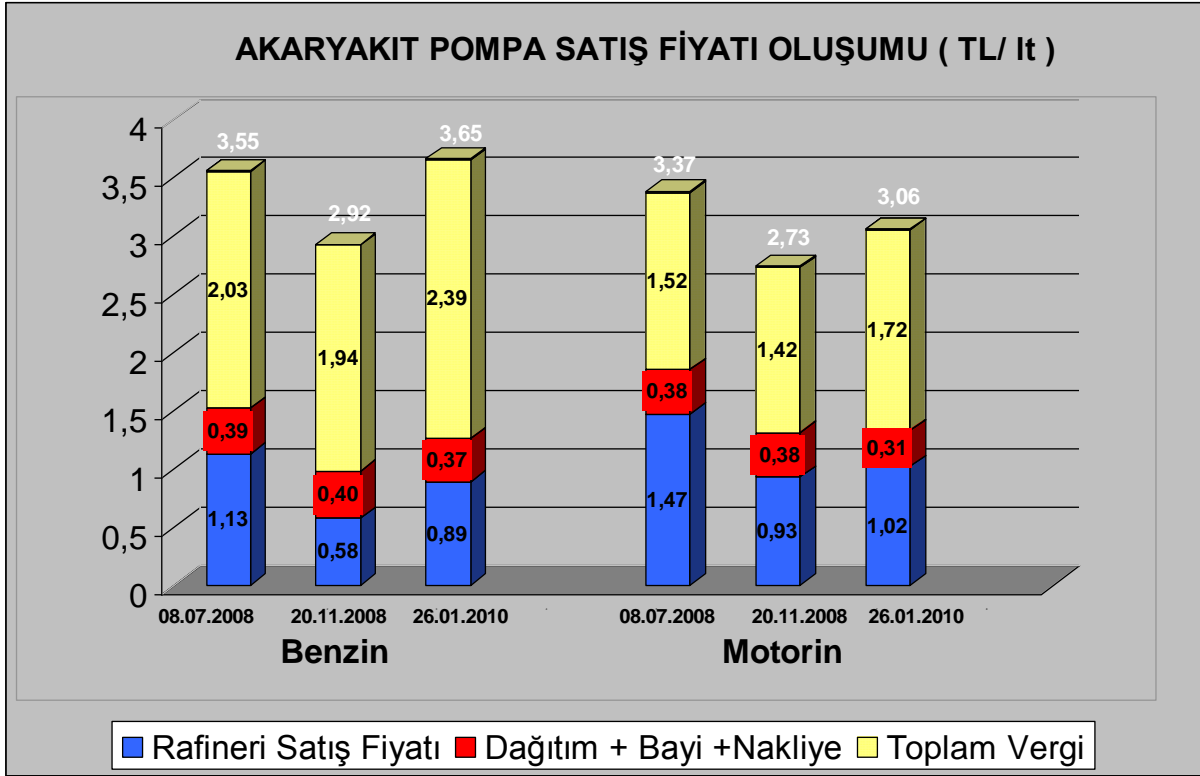
2010 yılı Ocak ayında, Türkiye’de 3,65 TL’ye satılan 1 litre benzinin dağılımına bakıldığında 2,39 TL ile en yüksek payı devletin aldığı görülüyor. Türkiye rafineri çıkış fiyatınının 2,7 katı vergi koyarak da bir başka rekorun sahibi bulunmaktadır. Şayet ÖTV ve buna bağlı KDV olmasaydı Türkiye’de 1 litre benzini yaklaşık 1,26 TL fiyatla satmak mümkün olabilecekti.

Grafik-2’den de görüleceği gibi akaryakıt pompa satış fiyatı içerisindeki en büyük pay vergidir.Vergi yükünün en büyük bölümünü ise litre başına sabit olarak alınan ÖTV kapsamaktadır.2010 yılı için 1 litre benzinden alınan ÖTV 1,8915 olup,%18 KDV’si ile birlikte bu tutar 2,23 TL olmaktadır.Satış fiyatının içerisinde diğer unsurlardan alınan KDV de dikkate alındığında vergi yükü 2,39 TL’ye(%65,5) ulaşmaktadır.

Bir önceki yıla göre ÖTV artış oranı(Tablo-1)benzinde %12, motorinde ise % 13 olmuştur. Bugün litresi 3,65 olan benzinin pompa satış fiyatı içindeki rafineri satış fiyatı payı % 24 civarındadır. Yaklaşık % 10,5’ i dağıtım ve bayi kar marjlarından ve nakliyeden oluşmaktadır.

2010 yılı için 1 litre motorinden alınan ÖTV ise 1,3045 olup,%18 KDV’si ile birlikte bu tutar 1,54 TL olmaktadır. Satış fiyatının içerisinde diğer unsurlardan alınan KDV de dikkate alındığında vergi yükü 1,72 TL’ye (%56,2) ulaşmaktadır. Bugün litresi 3,06 olan motorinin pompa satış fiyatı içindeki rafineri satış fiyatı payı % 33 civarındadır. Yaklaşık % 10,8’i ise dağıtım ve bayi kar marjlarından ve nakliyeden oluşmaktadır(2010 yılı için dağıtım+kar+nakliye geçmiş yıl ortalamaları dikkate alınarak hesaplanmıştır).

Grafik 2: Akaryakıt Pompa Fiyatları Oluşumu

Kaynak:21.11.2008 TÜPRAŞ Basın Açıklaması(2008 yılı fiyatları için)

AB Ülkeleri ve Türkiye

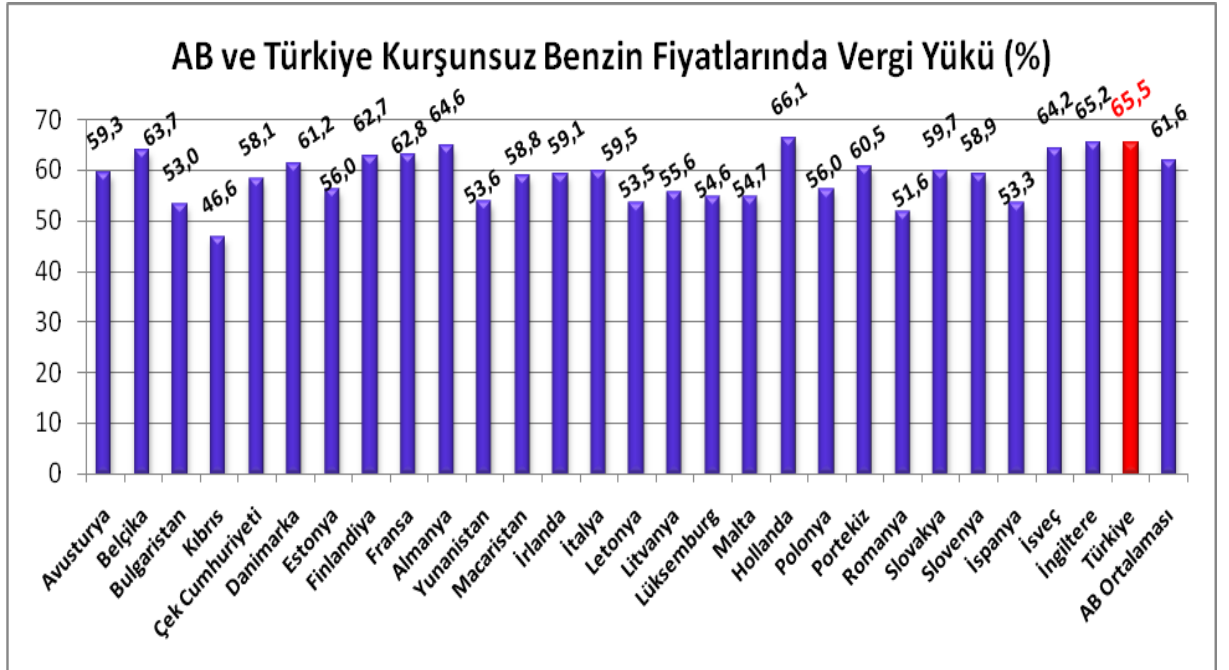
Ülkemizde akaryakıt sektörünün en önemli sorunlarından biri ÖTV vergisinin yüksek oluşudur. Avrupa Birliği'ne geçiş sürecinde, AB ülkelerindeki akaryakıt fiyatları ve akaryakıttan alınan vergiler ile Türkiye'yi kıyasladığımızda; Türkiye yeni vergi artışları ile birlikte akaryakıtta en çok vergi alan iki ülkeden birisi konumundadır. Tablo-4 ve Grafik-3'te yer alan verilere baktığımızda; 1 litre benzinden alınan vergi oranı Hollanda'da %66,06 ile en yüksek olup, Türkiye'de ise bu oran % 65,5 olarak hesaplanmaktadır. Hollanda ve Türkiye'yi % 65,2 ile İngiltere takip etmektedir. Belçika, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Almanya, Portekiz ve İsveç'te ise % 60,5 ile 64,5 arasında değişmektedir. Aynı zamanda AB ortalamasının % 61,6 olduğunu görmekteyiz.

Tablo 4: AB Ülkeleri ve Türkiye Vergi Oranları (%)

Avusturya	59,3	Letonya	53,5
Belçika	63,7	Litvanya	55,6
Bulgaristan	53,0	Lüksemburg	54,6
Kıbrıs	46,6	Malta	54,7
Çek Cumhuriyeti	58,1	Hollanda	66,1
Danimarka	61,2	Polonya	56,0
Estonya	56,0	Portekiz	60,5
Finlandiya	62,7	Romanya	51,6
Fransa	62,8	Slovakya	59,7
Almanya	64,6	Slovenya	58,9
Yunanistan	53,6	İspanya	53,3
Macaristan	58,8	İsveç	64,2
İrlanda	59,1	İngiltere	65,2
İtalya	59,5	Türkiye	65,5
AB Ortalaması : 61,6			

Kaynak:www.europa.eu

Grafik 3: AB ve Türkiye Benzin Fiyatlarında Vergi(%)

Kaynak:www.europa.eu

Diğer taraftan, fiyat olarak bakıldığında ise Türkiye, açık ara ile Avrupa ve dünyanın en pahalı benzininin satıldığı ülke durumundadır. Türkiye’de 95 oktan 1 litre benzinin satış fiyatı 1,76 euroya denk gelmektedir. AB ortalaması ise 1,26 euro/lt’dir (1 Şubat; 1euro 2.072 TL,1\$ 1,48

TL olarak alınmıştır).

Avrupa'da Türkiye'den sonra en pahalı benzini satan ülke Hollanda olup 1 litre benzin 1,44 euroya satılmaktadır. Yani Türkiye'de benzin fiyatının, en yakın rakibinden % 22 daha fazla olduğunu görmekteyiz.

AB ülkeleri arasında en ucuz benzinin satıldığı ülkeler ise 0,96 euro ile Bulgaristan ve 0.92 euro ile Kıbrıs dikkati çekmektedir. Türkiye gibi ekonomik krizle boğuşan Yunanistan'da bile 1 litre benzinin fiyatı 1,11 euro seviyesindedir. İspanya'da da 1 litre benzin 1,10 euroya satılmaktadır. Diğer taraftan ABD'de ise 1 litre benzinin 0,48 euroya satılmaktadır.

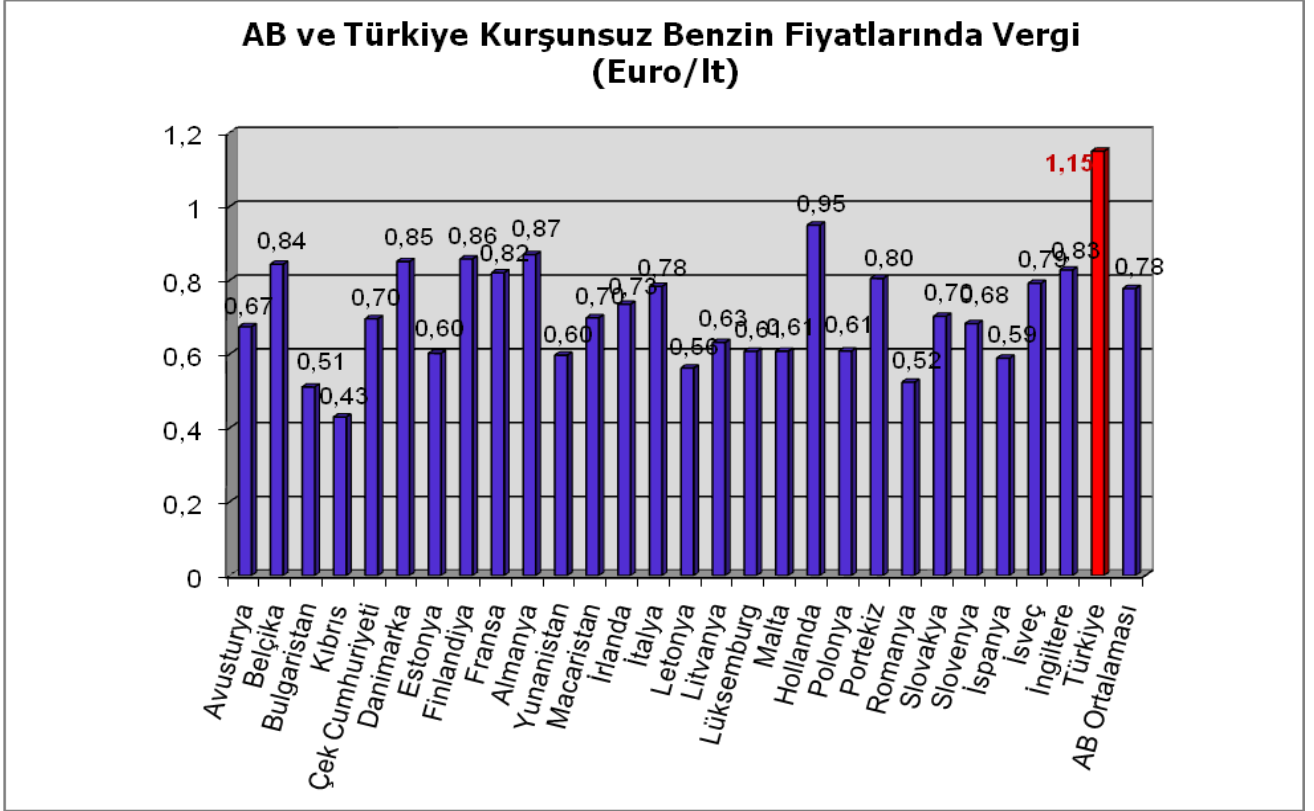
Tablo 5: Kurşunsuz Benzin Fiyatları (95 oktan) Euro/lt

Avusturya	1,14	İrlanda	1,24
Belçika	1,33	İtalya	1,32
Bulgaristan	0,96	Letonya	1,05
Kıbrıs	0,92	Litvanya	1,14
Çek Cum.	1,20	Lüksemburg	1,11
Danimarka	1,39	Malta	1,11
Estonya	1,07	Hollanda	1,44
Finlandiya	1,37	Polonya	1,09
Fransa	1,31	Portekiz	1,33
Almanya	1,35	Romanya	1,01
Yunanistan	1,11	Slovakya	1,18
Macaristan	1,19	Slovenya	1,16
İspanya	1,10	İngiltere	1,27
İsveç	1,23	Türkiye	1,76
AB Ortalaması 1,26			

Kaynak:www.europa.eu

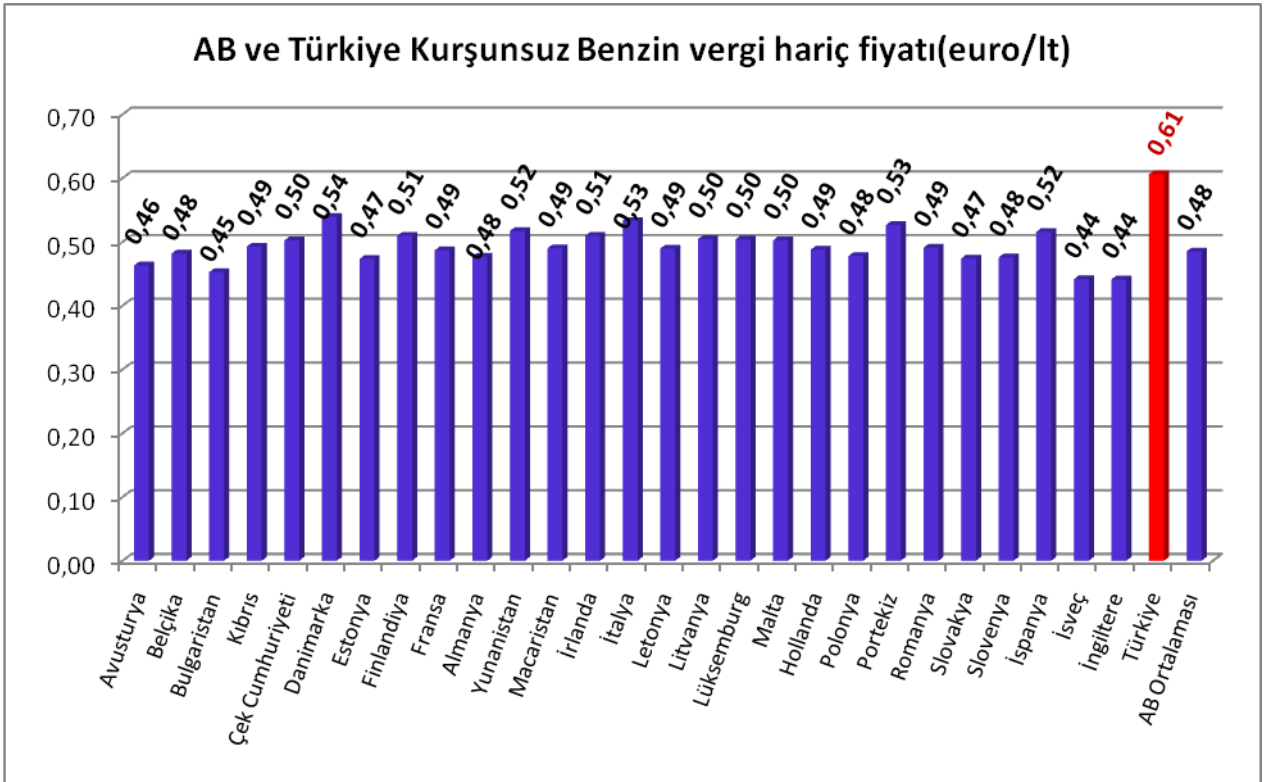
Türkiye'de yaklaşık 1, 76 euro/lt olan benzin fiyatının %65.5'una karşılık gelen 1,15 euro'luk kısmı vergilerden oluşmaktadır. Bu miktarın, Hollanda için 0,95 euro/lt(%66,1),AB ortalaması için ise 0,78 euro/lt (%62) olduğunu görüyoruz(Grafik-4).

Grafik 4: AB ve Türkiye Kurşunsuz Benzin Fiyatında Vergi Miktarı

Kaynak:www.europa.eu

Grafik 5:AB ve Kurşunsuz Benzin Fiyatı(vergi hariç)

Kişi başına düşen milli gelir ve fiyat arasındaki ilişkiye baktığımızda(Tablo-6); akaryakıt fiyatının dörtte üçünü yüksek vergiler oluşturmaktadır. Kişibaşına düşen milli geliri ülkemizin 5 katı olan Amerika'da benzin fiyatı Türkiye'nin yaklaşık 3'te biri düzeyindedir.

Tablo 6:Kişi Başına Milli Gelir ve Benzin Fiyatları

	Kişi Başına Milli Gelir (\$)	Benzin Fiyatı (Litre/\$)
Türkiye	9.241	2,47
Hollanda	39.278	2,07
İtalya	29.290	1,90
İngiltere	35165	1,83
Almanya	34.219	1,94
Fransa	33.744	1,88
İspanya	29.527	1,59
Japonya	32.817	1,50
Brezilya	10.456	1,56
ABD	46.443	0,90

Kaynak: International Money Fund, 2009

Vergi Gelirleri

2008 yılı sonunda başlayan küresel ekonomik krizin olumsuz etkileri, 2009 yılı boyunca akaryakıt sektöründe de tüketim azalması ile kendini göstermiştir. Beyaz ürün tüketiminin 2008 yılına göre %4,3 azalarak 19,6 milyon m³'ten 18,9 milyon m³'e düştüğünü görmekteyiz. 2009 yılında toplam benzin tüketimi,%2,7 oranında azalarak 2,9 milyon m³ olmuştur. Buna karşılık akaryakıt vergi gelirlerinin ise bir önceki yıla göre yüzde 17 artarak, yaklaşık 36,2 milyar TL'ye ulaştığını görmekteyiz.

Vergi gelirlerine ilişkin 2007-2010 yıllarına ait veriler incelendiğinde(Tablo-7);vergi gelirlerinde her yıl belli bir seviyede artış olduğu görülmektedir. Tablodan da görüldüğü gibi ülkemizde bütçe içinde yer alan vergi gelirlerinin yaklaşık beşte birini(%20-%21) akaryakıt vergileri karşılamaktadır.2010 yılında bu oran yaklaşık %21 olarak öngörülmüştür.

Tablo 7: Toplam Vergi Gelirleri ve Akaryakıt Vergileri

Toplam Vergi Gelirleri ve Akaryakıt Vergileri (Milyar TL)							
	Toplam Vergi Geliri	Toplam ÖTV Geliri	Akaryakıt ÖTV'si	ÖTV'nin KDV'si	Diğer KDV	Akaryakıt Vergileri Toplamı	Akaryakıt Vergi / Toplam Vergi (%)
2007	153	39,1	22,1	4,0	2,6	28,7	18.76
2008	168	41,8	23,9	4,3	2,8	31,0	18.45
2009	172	43,6	27,9	5,0	3,3	36,2	21.05
2010	193	54,6	30,7	5,5	3,6	39,8	20.60

Kaynak: www.muhasabat.gov.tr

Sonuç olarak; serbest piyasa modeline geçiş sonrası fiyat rekabeti beklenirken, rekabetin daha çok promosyonda yaşandığını görmekteyiz. Ayrıca, serbest fiyatlandırmaya geçilmesi ile fiyatların düşme yönünde değil, daha ziyade artış yönünde hassasiyet gösterdiği dikkati çekmektedir. Vergilerin akaryakıt fiyatlarının yüksekliğinde önemli bir etken olduğu aşikardır. Ancak, yapılan incelemeye göre; vergi dışı fiyatlar bakımından da Türkiye'de akaryakıt fiyatları AB ülkelerine göre oldukça yüksektir. Burada rafineri çıkış fiyatları, dağıtım şirketlerinin kar payları, nakliye, depolama vb. ücretler fiyatların yüksek olmasında etkili görülmektedir.

Grafik 6: AB ve Türkiye'de Kurşunsuz Benzin Fiyatları